

CAROLINA PUNSET

«Puig preferia pactar amb nosaltres abans que amb Compromís»

Ni els desitjos d'Albert Rivera ni el gust que li havia agafat a la política valenciana no han impedit que Carolina Punset abandone les Corts per emigrar al Parlament europeu, on acaba de recollir l'acta de Ciutadans que havia deixat vacant Juan Carlos Girauta, nou diputat al Congrés espanyol. Punset mira enrere i analitza, pam a pam, els seus set mesos a València.

*Entrevista de Víctor Maceda
Fotografies de Miquel Lorenzo*

Ha assegurat que l'elecció entre l'acta d'eurodiputada i la de diputada a les Corts ha sigut com triar "entre un fill o una filla". No obstant això, fa l'efecte que ho tenia bastant decidit i que els dubtes han arribat els darrers mesos.

—Sí, és així. Els dubtes, sobretot m'han sorgit aquests darrers mesos.

—Vostè provenia de la política local i afirmava que els canvis que propugnava tan sols podien fer-se a l'àmbit estatal. Ha descobert la utilitat de la política valenciana?

—I tant que sí. Les Corts valencianes m'han enamorat, absolutament. Continue pensant que és la política que té una repercussió menor sobre la vida real de les persones, però és cert que aquests mesos han esvaït tots els meus prejudicis. Tant de bo arribe a estimar el Parlament europeu la meitat del que m'estime les Corts valencianes. Si no, no hi seré feliç.

—Què li ha agradat més en concret?

—És parlamentarisme en estat pur! Consensuar lleis amb la resta de grups

polítics resulta molt emocionant. Si vols canviar la vida de la gent, no hi ha cap instrument més efectiu que la política... Per això la política fascina a tothom.

—Quin dia dels que ha sigut diputada a les Corts recordarà especialment?

—En destacaria dos. En primer lloc, el dia que tots els grups vam donar suport, per unanimitat, a la proposta –presentada per Ciutadans– més ambiciosa en favor de l'agroecologia que s'aprovarà en tota la legislatura. I també, el dia que es va aprovar gairebé per unanimitat –amb l'única abstenció del PP– la nostra proposta de reclassificar tot el sòl que havia estat objecte d'especulació i de saqueig durant el *boom* immobiliari. La recuperació del territori i els temes relacionats amb l'agroecologia va ser la meua obsessió a la política local, ho ha sigut ara i ho continuarà sent a l'àmbit europeu. Sense la nostra presència a les Corts, aquestes iniciatives ni tan sols no haurien estat concebudes. Que s'hi hagen pogut aprovar representa un honor per a mi, un gran honor. I una alegria.

—Aquests dies assistim a les negociacions per conformar el nou Govern espanyol. Rebobinem una mica i parlem de les que va haver-hi al País Valencià, el juny del 2015. Fins a quin punt van estar vostès a prop de tancar un acord de governabilitat amb el PSPV-PSOE?

—Teníem el "sí, vull" dels socialistes i el suport d'una gran part de l'*establishment* econòmic i social valencià, però l'acord a què va arribar el Partit Socialista amb Compromís a l'Ajuntament de València va estripar la baralla.

—El programa ja l'havien pactat?

—Ja havíem acordat les qüestions que ens importaven més als dos grups. Era un document profund, com l'Acord del Botànic que finalment van signar amb Compromís i Podem, per bé que amb uns continguts diferents, com és lògic. Les línies de treball ja estaven consensuades.

—Qui va protagonitzar les negociacions? Vostè i Ximo Puig, directament?

—Per part de Ciutadans, Alexis Marí i jo. I per part d'ells, Ximo Puig i José Manuel Orengo.

→ —**Calia, però, l'abstenció del PPCV, que té vuit escons més que els socialistes. Era negociar sobre un impossible?**

—Era una negociació basada en una promesa en ferm de qui aleshores liderava el Partit Popular [Alberto Fabra]...

—**... que exigia, a canvi, que el PSPV deixara governar el PP als municipis on havia estat la força més votada, una condició inassumible pels socialistes.**

—Estàvem en plena negociació, però el pacte del PSOE amb Compromís a la ciutat de València va aturar-ho en sec. A l'Ajuntament també podrien haver comptat amb el nostre suport, però van declinar-ho.

—**Van oferir-li ser la presidenta de les Corts?**

—No, però tampoc no l'hauria acceptada. Nosaltres no negociàvem cadires, ni tan sols no vam contemplar la possibilitat de governar conjuntament. Es tractava de prestar el nostre suport parlamentari des de l'oposició, a fi que ells no hagueren de governar amb Compromís. La nostra línia roja era Compromís, i l'única contraprestació que volíem era un calendari de reformes molt concret.

—**Puig o Orengo van dir-los mai que preferien pactar amb vostès que no amb Compromís i Podem?**

—Sí, en tot moment. Claríssimament. Tant Puig com Orengo preferien un pacte amb nosaltres abans que amb Compromís. La relació entre Ximo Puig i Mónica Oltra ara és bona, però llavors era inexistent o més aviat dolenta, cosa que, evidentment, no afavoria l'acord.

—**Vostè té la virtut d'empatitzar amb gent molt diversa. Què valora més dels líders dels altres partits amb representació a les Corts? Comencem per Puig.**

—El president Puig té capacitat i voluntat de diàleg, és una persona accessible i flexible.

—**I Mónica Oltra?**

—De Mónica Oltra, en destacaria el coratge i la convicció amb què defensa les seues idees.

—**Continuem amb el secretari general de Podem, Antonio Montiel.**

—Ideològicament, és un home molt honest. Incorruptible.

—**I Isabel Bonig, la presidenta del PPCV?**

—[Silenci.] Va, diguem que la seua vehemència... Encara que la forma d'enfocar els seus discursos em sembla una mica estrident.

—**Ha definit Puig, Oltra i Montiel de manera molt més positiva que a Bonig. S'hi sent més a prop, ideològicament?**

—Amb Isabel no he tingut l'ocasió d'entaular una relació personal com sí que he tingut la sort de fer amb la resta d'adversaris polítics. Ara bé, és indubtable que cadascú té les seues afinitats personals... Si haguera d'escollir algú amb qui fer-me una copa, no seria ella. No hi tinc res en contra, en absolut. Tinc més afinitat amb les altres persones que vostè m'ha comentat, simplement això.

—**Opina que al País Valencià hi ha un xoc entre el "pancatalanisme" —que "va fent feina, soterradament"— i "un regionalisme local encara més trist". O siga que el regionalisme és fins i tot pitjor?**

«Zaplanisme és xarxa clientelar i tràfic d'influències. Hi ha zaplanisme a gran part de la societat valenciana»

—Sí, el regionalisme valencià és encara pitjor. Al capdavant, és un altre nacionalisme que fa girar la vida de les persones al voltant de tres eixos que atempten contra la seua llibertat individual: el territori —en què suposadament viuen pobles i no ciutadans—, la llengua i la identitat d'aquests suposats pobles. És un discurs identitari en què els territoris se situen per sobre de les persones. I sí, el regionalisme resulta encara més trist perquè és més localista que el pancatalanisme, i a

més, no és conscient de les seues pròpies reivindicacions. Com que el regionalisme és un nacionalisme que reivindica la unitat d'Espanya, creuen que el seu discurs no és identitari ni xenòfob, com el de la resta de nacionalismes, però és igual de xenòfob i insolidari. Només fa que mirar-se el melic, pensar en allò que li és propi i reclamar, reclamar i reclamar.

—**Bonig anhela un nou PPCV. Un partit "menys sucursalista i més valencianista". Més regionalista, vaja.**

—Ja fa anys que van absorbir Unió Valenciana i que es mouen en aquests paràmetres. Ara bé, em pense que li han tret tot el suc possible al discurs regionalista. No negue que hi haja un sector de l'electorat que s'hi identifica i que aquesta estratègia els permetta mantenir-lo, però això els allunya terriblement del centre polític. Si jo fóra una dirigent del PPCV —Déu me'n guard!— estaria bastant preocupada, perquè el nacionalisme regionalista és ultraconservador.

—**El líder autonòmic de Ciutadans i portaveu a l'Ajuntament de València, Fernando Giner, no encarna el "regionalisme trist" que vostè detesta?**

—No, i ara...

—...

—Fernando Giner és un portaveu meravellós a l'Ajuntament de València que ha afirmat repetidament a qui havia votat [el PP] les últimes dècades. Amb tot, no se'l pot encasellar en aquest bàndol.

—**El nou síndic de Ciutadans a les Corts és Alexis Marí, qui vostè havia assenyalat com el millor successor possible.**

—No sols ha sigut la meua mà dreta a les Corts, sinó fins i tot abans, durant la precampanya i la campanya electoral. Havíem establert una dinàmica de treball reeixida, i a més, Alexis Marí representa el llegat d'UPyD, formació de la qual va ser el coordinador territorial a la Comunitat Valenciana. Sempre vaig defensar la conveniència que Ciutadans i UPyD conflüïren, i en aquest sentit, una persona que provinga d'UPyD representa molt més bé

l'essència de Ciutadans que no una altra que, per exemple, provinga del PP.

—**Fa 21 anys que resideix a les comarques alacantines. Què li suggereix la paraula “zaplanisme”?**

—Xarxa clientelar i tràfic d'influències.

—**El diputat Emigdio Tormo —ex-militant del PP d'Elx que va passar per la Diputació d'Alacant en temps de Joaquín Ripoll— competia amb Mari per rellevar-la com a síndica, i l'amistat entre Albert Rivera i Eduardo Zaplana és notòria. Hi ha zaplanisme a Ciutadans?**

—Hi ha zaplanisme a gran part de la societat valenciana. O és que Zaplana no va ser un personatge admirat —idolatrada per la societat valenciana, independentment de la procedència ideològica de cadascú? Ell presumia d'haver col·locat en el mapa la Comunitat Valenciana i fou qui va inaugurar la política de grans esdeveniments i d'inversions fastuoses en edificis espectaculars que ens ha dut on som ara. En tot cas, el 90% dels afiliats de Ciutadans no ha militat abans en cap altre partit, i no hem de pensar d'on prové o què pensava l'altre 10%, sinó què fa ara.

—**A la Diputació d'Alacant, l'únic diputat de Ciutadans acaba de trencar el pacte de govern amb els populars. És partidària d'un acord amb socialistes, Compromís i Guanyar Alacant que pose fi a dues dècades de poder del PP?**

—Aquest meló no ens toca obrir-lo a nosaltres. Només tenim un diputat provincial [Fernando Sepulcre], encara que siga qui desempata. La possible moció de censura, ens l'hauran de plantejar unes altres formacions polítiques amb més representació. Si ho fan, nosaltres decidirem què fem. De moment, el nostre diputat provincial ha actuat com calia: ha trencat l'acord així que el PP ha elevat un imputat en corrupció [l'alcalde de la Nucia, Bernabé Cano] a un càrrec públic [l'àrea de Cooperació]. Cal recordar, però, que el PSOE ha fet igual [Agustín Navarro, ex-alcalde de Benidorm, ha estat nomenat vice-president de la comissió especial de comptes de la corporació provincial]. Qualsevol alternativa de govern passa pel PSOE, que també manté un imputat per corrupció. Per tant, veig molt difícil que pugui haver-hi un canvi.

—**Vostè i Antonio Montiel, com a síndics de Ciutadans i Podem, van presentar el 26 de gener una proposició no de llei conjunta per un nou model urbanístic, fonamentat en la rehabili-**

tació i l'eficiència energètica. Una foto impensable a Madrid o Barcelona.

—Estic convençuda que amb Podem es pot legislar de manera puntual, però Ciutadans mai no hi arribarà a acords de governabilitat. Al Congrés, la meitat dels diputats de Podem són independentistes. En diuen dret a decidir, però en cristià, són referèndums d'autodeterminació.

—**Sí, però fa l'efecte que vostè es duu més bé amb Toni Montiel que amb un Toni, Cantó, que és del seu partit.**

—A Toni Cantó només l'he vist en un dinar i un parell de mítings. Mai més.

—**Va ser just que es presentara a les primàries al Congrés, malgrat no reunir els sis mesos de militància necessaris?**

—És clar que sí. Els estatuts sí que ho permetien i ampliava les opcions a escollir entre els militants. De fet, m'alegre molt que resultara escollit, perquè reforça la imatge progressista de Ciutadans.

—**Com pot ser que només hagen coincidit tres vegades i de manera fugaç?** →

→ —Bàsicament perquè ell està a Madrid i joestic centrada en les qüestions i la gent de la Comunitat Valenciana. No treballem en el mateix àmbit, però en tot cas, estaria encantada de tenir-hi relació. Últimament també ha estat molt centrat en la seua professió d'actor...

—**Per cert, com a actor, li agrada?**

—[Silenci llarg.] Ehhhh... Sí.

—**Note molt poca convicció.**

—Si li dic la veritat, no l'he seguit massa. Jo és que no veig sèries, no veig la televisió. Porte sis mesos sense fer-ho.

—**La direcció estatal de Ciutadans va recomanar-los d'aplicar a les Corts valencianes la recepta aplicada fa anys a Catalunya, un discurs identitari i de denúncia de la immersió lingüística?**

—Li assegure, amb orgull i humilitat, que no ens van dir res. Jo tinc molt interioritzat el discurs i la raó de ser de Ciutadans. Sé prou bé quines han sigut les armes que ha fet servir el nacionalisme per dur Catalunya a la situació actual, en què el 50% dels seus habitants pensen que és millor estar separats dels seus conciutadans. Tinc clar que la llengua i l'educació han estat dos elements clau dins d'aquesta estratègia, i per tant, no he hagut de rebre cap instrucció.

—**Va fer-se famosa pel seu discurs al debat d'investidura de Puig, quan va dir que la immersió a l'escola significava un "retorn a l'aldea". Se'n penedeix?**

—Vaig exposar veritats com punys. Em repugna que es tergiversara aquella frase. Vaig utilitzar la paraula "aldea", molt comuna en el discurs ecologista: l'aldea global contra l'aldea local. Potser hauria d'haver triat una metàfora distinta, però volia manifestar que en el món global, si algú vol trobar feina, ho tindrà més fàcil si parla diversos idiomes que si en sap un de sol, ni que siga l'espanyol. Jo mai no defensaré una educació monolingüe en espanyol. Però els nacionalistes, en lloc del sistema trilingüe que vol Ciutadans, s'estimen més una immersió en la llengua que consideren "pròpia" del seu país. Les meues paraules van ser mal interpretades.

—**La imatge que vostè tenia de la coalició Compromís a Altea —on el Bloc Nacionalista Valencià és clarament hegemònic— ha canviat a les Corts? Ha descobert un altre Compromís?**

—No. Sent simpatia per alguna gent de Compromís i políticament hem coincidit en alguns punts, però tinc clar —i els valencians no ho han de perdre de

«El PPCV ha d'abaixar la persiana, respirar a fons i passar una temporada llarga a l'oposició»

vista!— que Compromís està sustentat, sobretot, per un partit nacionalista que té com un dels seus objectius la independència del País Valencià —que mai no anomenen com toca— i la unió als Països Catalans. A més, així com a les Marines el discurs dels seus regidors és obertament nacionalista i tothom sap a què s'enfronta, a les Corts costa més saber-ho, perquè Compromís disposa de diputades tan carismàtiques com Mónica Oltra i Mireia Mollà, que no tenen res a veure amb el Bloc i poden fer pensar als valencians —ja està passant això— que no es tracta d'una opció nacionalista. *De facto*, però, estan envoltades —a la base, l'hemicicle i les institucions— de gent del Bloc, amb un conseller [d'Educació] molt destacat, [Vicent] Marzà, que prové d'on prové. En política social, això sí, tenim moltes semblances amb Compromís.

—**Encara pensa que nacionalisme i ecologisme són incompatibles, com va escriure al seu llibre *No importa de d'ónde vienes, sino adónde vas?***

—Compromís diu que és ecologista, però a les Corts, qui defensa l'ecologisme som nosaltres. El nacionalisme és radicalment oposat a l'ecologia: tots els problemes ecològics són de caire global, transnacionals. Qui està concentrat a reclamar només per als seus, no pot solucionar els problemes del canvi climàtic, de la contaminació de l'aigua o de l'aire.

—**Fa menys d'un any va asseverar que el sistema de finançament no afectava el País Valencià més que a uns altres territoris. Pensa igual?**

—El sistema actual és profundament injust. Si no som la comunitat pitjor finançada, som una de les pitjors. PP i PSOE han construït i mantingut un sistema insolidari i partidista que privilegia uns ciutadans pel fet d'haver nascut en una regió d'Espanya. El concert basc i navarrès ens situa en una posició d'infrafinançament salvatge. Ni PP ni PSOE no volen fer prevaldre el principi d'igualtat, però, perquè afectaria els seus interessos electorals a les comunitats privilegiades.

—**Ni els uns ni els altres no governen el País Basc ni Navarra, ara mateix.**

—I s'ho tenen ben merescut.

—**Acabem. Quina nota li posaria al Consell, en aquests primers 7 mesos?**

—Un suspens clar. Amb l'excusa del rescat a les persones estan resultant profundament irresponsables amb les arques públiques. No gestionen amb criteris d'eficàcia, no eliminen despeses innecessàries, sinó que es dediquen a fer promeses molt cares que no expliquen com pensen pagar. No diuen com generaran ocupació ni riquesa, tan sols els preocupa l'eslògan populista: "Reobrirem Canal 9!", "regalarem subvencions", "augmentarem la despesa de manera brutal!..." Els que roben i els que no saben gestionar, estan abocant els valencians a la fallida.

—**Què significaria que "els que roben" tornaren al poder el 2019?**

—El PPCV ha d'abaixar la persiana, respirar a fons, refundar-se i passar una temporada llarga a l'oposició.

—**Se'n va sense pronunciar un discurs en català, com s'havia compromès.**

—Conec l'idioma, el tinc interioritzat, però encara no m'atrevesc a parlar-lo en públic. És el meu idioma! Em fa vergonya no tenir l'accent apropiat, i fixe's el rebombori que hi hauria si parlara en valencià i colara alguna paraula catalana... [Riu.] Dirien que no parle valencià, sinó català! És millor estar callada. •